

8+

ЗАГАДКИ НА СТИНАХ СОФІЙСЬКОГО СОБОРУ

СТОРІЯ

www.storiya.info

Створено у співпраці з Національним заповідником "Софія Київська"

Загадки на стінах Софійського собору

Засновниця читацької онлайн-платформи «Сторія» Олесь Божко

Автор **Вадим Аникієнко**

Головна редакторка **Юлія Журлакова**

Літературна редакторка, авторка рубрики

«Читай і мову вивчай!» **Юлія Гарюнова**

Верстка **Анастасія Бишовець**

Дизайн **Віталій Войтуль**

Фото та промальовки графіті надані **В'ячеславом Корнієнком**, за серією його книжок "Корпус графіті Софії Київської (XI – початок XVIII ст.)", інші ілюстрації — ukrainaincognita.com, risu.ua, st-sophia.org.ua, kyiv.ridna

www.storiya.info

Матеріали розроблені ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF). Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), але це не означає, що висловлені в ній погляди та вміст є офіційно схваленими або визнаними з боку Організації Об'єднаних Націй.

Усі зображення, інформація і торговельні марки використовуються як ілюстрації з навчальною метою та не мають рекламного характеру. Усі матеріали, які розміщені на вебсайті www.storiya.info, а також будь-які інші матеріали, що розповсюджуються за допомогою цього сайту і з цього сайту (зокрема зображення, відеоролики і тексти), належать ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» та захищені авторським правом. Несанкціоноване використання цих матеріалів, повне або часткове копіювання, збереження, зміна і поширення (для будь-яких цілей) без письмової згоди ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» заборонено. © 2024 «Сторія».

Гурт школярів, весело перемовляючись, підійшов до величної будівлі Софійського собору в центрі Києва.

— Це Національний заповідник “Софія Київська”, — повідомила вчителька, — Цьому храму вже понад тисячу років. Уявіть: його залами ходив князь Русі Ярослав Мудрий, а тепер наша черга.

Софійський собор у Києві

Діти скупчилися біля екскурсовода, який захопливо розповідав про давні часи. Аж раптом...

— П-с-с-с, Максе, глянь, — смикнула Марійка однокласника за рукав і відтягнула вбік. — Тут щось надряпано.

— Де?

— Та ж на стіні.

Максим придивився й справді помітив кілька ліній.

— Схоже на робота, — усміхнувся хлопчик.

— Який робот міг бути тисячу років тому? Ти що? Це, мабуть, князь!

Неподалік чоловік із ліхтариком та лупою теж оглядав стародавні стіни. Зачувши суперечку, він підійшов до дітей і підсвітив малюнок.

Софійський собор

Дослідник графіті в Софійському соборі Вячеслав Корнієнко

— Так краще видно?

— Значно, дякую! — відказав Максим. — Але все одно не зрозуміло, що це.

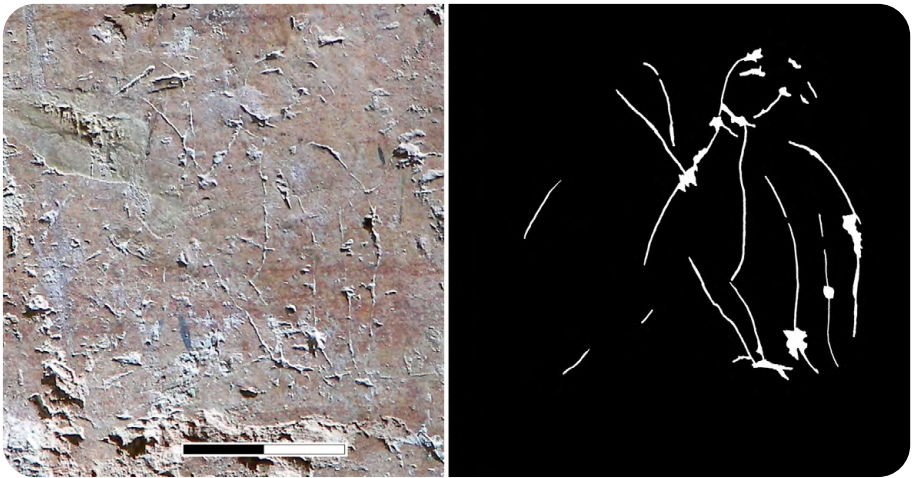
— Зараз дізнаємося. Дивіться, я його сфотографував. А щоб краще роздивитися, перемалюю зображення на скло.

Чоловік дістав фото, поклав під скляну пластину й навів лінії. А тоді переніс зображення на папір.

— Тепер треба відсканувати. І зробити зображення контрастним. На чорному тлі буде видніше. Зачекаєте хвилинку?

— Та-а-а-к, — в один голос протягнули діти.

Дослідник хутко повернувся й показав, що вийшло.

Фото та промальовка графіті №2808

— Та це ж птах! Стоїть і крила розправив, — розсміялася Марійка.

— Ці зображення на стінах називають **графіті**. Їх колись давно залишили ті, хто приходив до храму, — розповів чоловік.

— То це не єдине зображення? — пожвавішала дівчинка.

— Їх понад 7 тисяч, — усміхнувся дослідник.

— Ого! І всі малюнки? — запитав Максим.

— Ще є написи: імена, прохання, молитви, вірші, важливі події.

Графіті — написи або малюнки на стінах будівель.

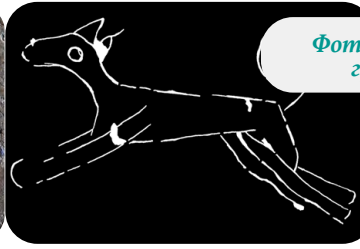

Фото та промальовка
графіті №2165

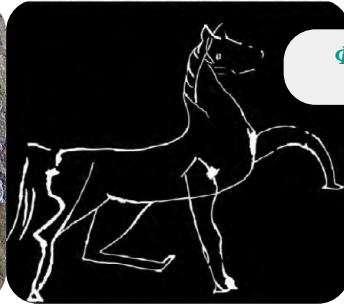

Фото та промальовка
графіті №2318

Фото та промальовка
графіті №2318

— І ви їх шукаєте?
— Саме так. І досліджую.
— Можете показати ще графіті, будь ласочка? —
попрохав Максим.

Дослідник радо згодився. Він показував малюнки на стінах, а діти відгадували.

- Собака!
- Кінь!
- Кінь із вершником!

Фото та промальовка графіті №2196

Фото та промальовка графіті №2225

А тоді взяли й самі наввипередки шукати давні малюнки, прискіпливо оглядаючи кожен куточок.

— Знайшов! — вигукнув Максим. — Можете по-світити, будь ласка? О-о-о, це котик!

— І я знайшла котика! Мабуть. Можна нам спробувати їх промалювати?

— Спробуйте. Обережно тримайте скло! — застеріг науковець.

Максим та Марійка відчули себе справжніми дослідниками давніх графіті.

— Вам чудово вдається, — похвалив дітей чоловік. — До речі, серед графіті є й жартівливі. Гляньте, хтось надряпав смішний малюнок свого вчителя, який навчає писати склади.

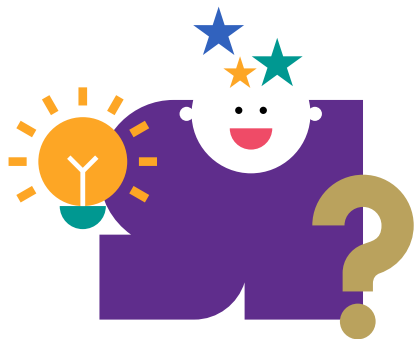

Фото та промальовка графіті №1643

— Учителька! — водночас вигукнули Марійка з Максимом. Діти так захопилися, що геть забули про екскурсію. Не змовляючись, вони озирнулися. За їхніми спинами стояли однокласники й учителька і теж розглядали графіті.

— Час переходити до іншої зали, — сказав екскурсовод, і школярі рушили далі.

А чоловік повернувся до роботи. Це був відомий історик і дослідник графіті **В'ячеслав Корнієнко**. Ніколи не знаєш, кого пощастить зустріти в музеї, еге ж? ●◆■◀◆

НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

Як гадаєш, хто створив давні графіті в Софійському соборі — дорослі чи діти?

Чи можна малювати на стінах? Чому?

Навіщо історикам вивчати давні зображення на стінах собору?

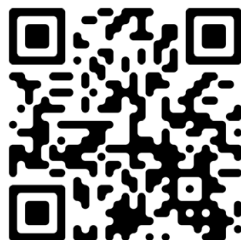

Як гадаєш, які тварини могли бути зображені на стінах собору, а які точно ні?

Хочеш дізнатися
більше?

Відвідай [Національний заповідник
“Софія Київська”](#).

Створи своє графіті! Візьми невелику дощечку та нанеси на неї тонкий шар пластиліну. Гострою паличкою видряпай у пластиліні свій малюнок (ескіз можеш придумати тут).

ЧИТАЙ
І МОВУ ВИВЧАЙ!

Сварка чи суперечка?

У цьому тексті ти прочитав/прочитала про те, які діти стали шукачами старовинних малюнків. Коли друзі знайшли чергове зображення, між ними виникла суперечка? Чи сварка? Як це правильно назвати?

Запам'ятай! **Сварка** — непорозуміння, під час якого люди не чують доказів одне одного й навіть переходять на образи.

Наприклад: Діти сварилися: вони не слухали одне одного й намагалися образити.

Суперечка — непорозуміння, під час якого учасники розмови слухають докази одне одного й намагаються дійти згоди.

Наприклад: У нас виникла суперечка, й ми намагалися спокійно з'ясувати, хто думає правильно.

Знайди в тексті докази того, що між друзями відбулася суперечка. Спробуй **скласти** власні приклади речень зі словами **“сварка”** й **“суперечка”**.

A series of horizontal dotted lines for writing, contained within a light gray rounded rectangular frame that has a scalloped left edge.

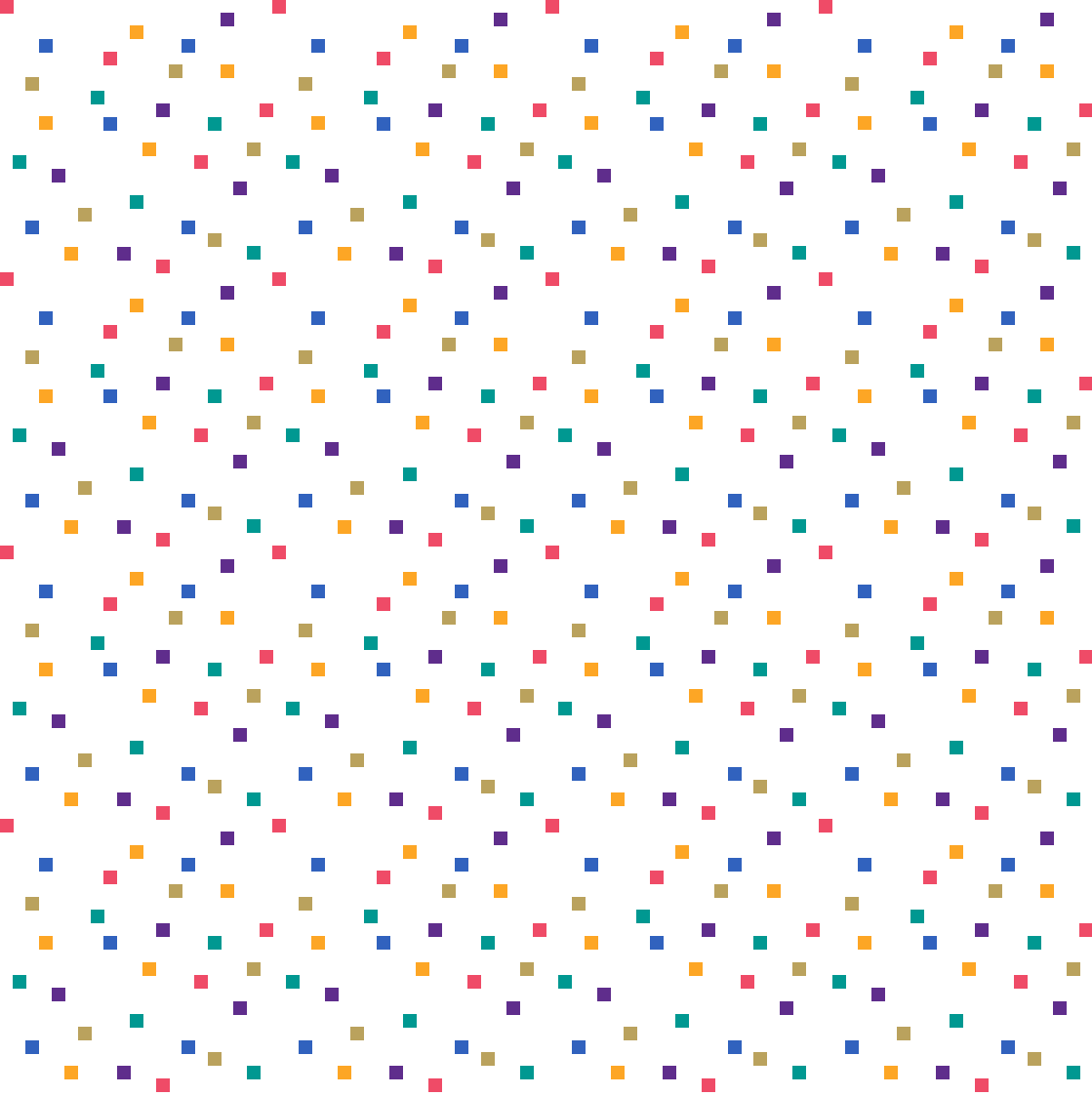

Тепер ти знаєш відмінність між сваркою і суперечкою!

Для твоїх геніальних думок

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

www.storiya.info

© 2024 «Сторія»